

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at kontakte kommunerne med henblik på at vurdere antallet af, og sags- og arbejdsbyrden for, sagsbehandlere, der arbejder med socialt udsatte børn og unge, og om der afsættes tilstrækkeligt med ressourcer til området, samt om det vil være muligt og hensigtsmæssigt at fastsætte vejledende sagstal for sagsbehandlerne. Resultaterne af Naalakkersuisuts undersøgelse og vurdering skal omdeles i form af en redegørelse til Inatsisartut senest den 1. april 2016.

(FremSAT af Medlem af Inatsisartut, Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Demokraterne, formand

Medlem af Inatsisartut Jess Svane, Siumut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Laura Tàunâjik, Siumut

Medlem af Inatsisartut Vivian Motzfeldt, Siumut

Medlem af Inatsisartut Aaja Chemnitz Larsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Juliane Henningsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 12. maj 2015 under FM2015 nærmere gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstiller, at Naalakkersuisut skal gå i dialog med kommunerne for at finde ud af, hvorvidt der afsættes de fornødne ressourcer på området for udsatte børn og unge. Sags- og arbejdsbyrden for de kommunale sagsbehandlere, der arbejder med socialt udsatte børn og unge skal afdækkes, og det skal videre vurderes, hvorvidt det vil være muligt og hensigtsmæssigt, at fastsætte vejledende sagstal for de kommunale sagsbehandlere. Forslagsstiller ønsker en redegørelse om Naalakkersuisuts undersøgelser fremlagt senest den 1. april 2016.

Forslaget har først og fremmest til formål at sikre bedre vilkår for de udsatte børn og unge i landet. Formålet er imidlertid også at sikre, at de kommunale sagsbehandlere har den fornødne tid og de fornødne ressourcer til at kunne arbejde grundigt med deres sager. Slutresultatet skulle gerne blive, at børn og unge rettidigt får den støtte og den hjælp, som de har behov for.

1. behandling af forslaget i Inatsisartut

I svarnotatet til 1. behandlingen af forslaget fremsatte Naalakkersuisut følgende ændringsforslag:

”Naalakkersuisut pålægges at kontakte kommunerne med henblik på at vurdere antallet af, og sags- og arbejdsbyrden for, sagsbehandlere, der arbejder med socialt udsatte børn og unge, og om der afsættes tilstrækkeligt med ressourcer til området, samt om det vil være muligt og hensigtsmæssigt at fastsætte vejledende sagstal for sagsbehandlerne. Resultaterne af Naalakkersuisuts undersøgelse og vurdering skal omdeles i form af en redegørelse til Inatsisartut senest på EM16.”

Ændringsforslaget var motiveret af, at Naalakkersuisut ønskede mere tid til at gennemføre undersøgelserne, foruden at Naalakkersuisut ønskede at inddrage erfaringerne fra Den Centrale Rådgivningsenhed i redegørelsen.

Ændringsforslaget fra Naalakkersuisut blev støttet af Siumut, Demokraterne, Atassut og Partii Naleraq. Inuit Ataqatigiit støttede også formålet med forslaget, men fandt det dog bekymrende for både børnene og det kommunale personale, at redegørelsen blev udskudt med et halvt år.

På denne baggrund blev forslaget henvist til behandling i Familie- og Sundhedsudvalget.

Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget støtter i det hele formålet med forslaget. Det er helt afgørende, at børn og unge får den rette hjælp på det rette tidspunkt. Det er også helt afgørende, at vi giver nogle gode rammer og vilkår for de kommunale sagsbehandlere, så de fremover og i et langt arbejdsliv kan løse deres opgaver.

Det er således både skadeligt for børn og unge og de kommunale sagsbehandlere, ifald vi ikke sikrer nogle tilfredsstillende forhold.

Udvalget anser, at både Naalakkersuisut og kommunerne har en fællesinteresse i at styrke rammerne omkring indsatsen for udsatte børn og unge samt for personalet i kommunerne.

Derfor er forudsætningerne for et konstruktivt samarbejde mellem Naalakkersuisut og kommunerne om forslaget fuldt tilstede.

Udvalget har ved tidligere lejligheder fremhævet betydningen af et åbent og konstruktivt samarbejde Naalakkersuisut og kommunerne imellem på det sociale område. Åbent på den måde, at kommunerne ikke holder sig tilbage med at tydeliggøre, hvilke problemstillinger og udfordringer de arbejder med, og hvilke ressourcer de har behov for. Dette med henblik på at sikre den landspolitiske målsætning om, at alle børn skal vokse op under trygge forhold. Naalakkersuisut skal tilsvarende konstruktivt og imødekommende samarbejde med kommunerne om at sikre de fornødne ressourcer og indsatser for at nå de udmeldte politiske målsætninger.

Ifald det ikke allerede er sket, skal udvalget opfordre alle kommunerne til at vedtage en børn- og ungepolitik eller en familiepolitik.

Udvalget skal endvidere opfordre kommunerne til at fastholde en nul-tolerancepolitik overfor omsorgssvigt af børn og unge.

Det er vitalt for børn og unges udvikling, at de sikres trygge og stabile rammer i barndommen, og at der straks gribes ind, hvis der er omsorgssvigt under opsejling. Omsorgssvigt kan medføre varige og livslange skader.

Udvalget skal understrege vigtigheden af, at kommunerne håndhæver en tidlig og målrettet indsats i forhold til børnefamilierne, hvis der er tegn på eller mistanke om omsorgssvigt. Det er helt afgørende, at de kommunale sagsbehandlere har ressourcer til straks at kunne følge op på indberetninger om børn og unges forhold i konkrete familier.

Udvalget finder det nærliggende at antage, at der må være mange ressourcer at spare i kommunerne, hvis vi kommer frem til en situation, hvor sagsbehandlere ikke har flere sager på deres bord, end de reelt kan nå både at behandle og følge op på. Dette vil sikre kvaliteten i indsatsen på børn- og ungeområdet betydeligt. Der kan være mange penge for kommunerne at spare, hvis man sikrer tidlig og rigtig indsats på børn- og ungeområdet.

Samlet er der afgørende argumenter for, at vi styrken og prioriterer de forebyggende og tidlige indsatser, fremfor indsatser efter at skaderne er sket.

Børn- og ungeområdet er langt fra det eneste område de kommunale sagsbehandlere beskæftiger sig med. Den sociale lovgivning er omfattende, og der er en omfattende detaillovgivning at skulle iagttage og manøvrere efter.

Udvalget henstiller derfor også, at der ligeledes fastsættes:

- Vejledende sagstal på handicapområdet i kommunerne
- Vejledende sagstal på området for offentlig hjælp i kommunerne
- Vejledende sagstal på pensionsområdet i kommunerne

For udvalget er det ikke afgørende, at man følger overstående kategorisering af sagstyper. Det afgørende er, at man ved at fastsætte vejledende sagstal sikrer den fornødne kvalitet i sagsbehandlingen til glæde og fordel for både klienterne og de enkelte sagsbehandlere.

Samråd

Udvalget gennemførte den 22. maj 2015 et samråd med Naalakkersuisoq for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender. Samrådet havde til formål at få nærmere indblik i baggrunden for, at Naalakkersuisut først til EM16 ville fremlægge den ønskede redegørelse til Inatsisartut, og ikke allerede den 1. april 2016, som ønsket af forslagsstiller.

Naalakkersuisoq for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender oplyste, at det tager tid at få udarbejdet en redegørelse og dette særligt, når der er flere parter involveret. Der skal i det konkrete tilfælde gennemføres en tæt dialog og samarbejde med kommunerne. Dette på trods af, at man allerede er i besiddelse af god viden om de kommunale socialforvaltningers normeringstal, antallet af ansatte, deres uddannelsesbaggrund og sagstal.

Med henvisning til at antallet af sager og de dertilhørende ressourcer vedrører forhold for ansatte i kommunerne, anså Naalakkersuisoq for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender det for særlig væsentligt, at kommunerne blev hørt først, såvel som sidst i processen. Omkring oversættelse og kvalitetssikring af redegørelser til fremlæggelse for Inatsisartut, er der ydermere tidskrævende forhold at iagttage. Dertil kommer, at Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender allerede er hårdt spændt for med tunge, politisk prioriterede arbejdsopgaver. Dette eksempelvis reformen om alderspension, ny lovgivning om førtidspension og et kommende forslag om boligsikring, foruden tilhørende bekendtgørelser og vejledninger.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget har taget til efterretning, at forslaget har anslået de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering til ét AC 1/1 årsværk af 500.000 kr. Dette årsværk skal være tilgængeligt i Departementet for Familie, Ligestilling og Social Anliggender.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i udvalget bestående af Siumut og Demokraterne skal om forslaget bemærke:

Flertallet finder formålet med forslaget fuldt støtteværdigt, og skal takke forslagsstiller for at fremsætte et konkret og målrettet tiltag til brug for at en styrkelse af den kommunale sagsbehandling omkring udsatte børn og unge. Forslaget har endvidere til hensigt at værne om de kommunale sagsbehandlere, herunder at sikre dem forsvarlige arbejdsvilkår.

Flertallet anerkender imidlertid den begrundelse, som Naalakkersuisoq for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender fremkom med under samrådet, hvorefter en redegørelse først ville kunne være klar til EM 2016. Flertallet bemærker tillige, at redegørelsen skal afdække, hvorvidt der afsættes tilstrækkelig med ressourcer til området omkring udsatte børn og unge. Dette forhold skal også undersøges med den fornødne grundighed.

Flertallet skal tillige fremhæve, at man for nærværende har besluttet, at der skal etableres en central rådgivningsenhed, inklusiv et professionelt rejsehold, der snarest skal rejse rundt og besøge de kommunale forvaltninger for at afdække problemer med sagsbehandlingen, foruden rådgive, vejlede og bistå sagsbehandlerne inden for børn- og ungeområdet. På denne vis er der allerede taget fat om problemerne.

Ovennævnte udvalgsflertal indstiller på denne baggrund ændringsforslaget fra Naalakkersuisut til vedtagelse.

Et mindretal i udvalget bestående af Inuit Ataqatigiit skal om forslaget bemærke:

Mindretallet finder i lighed med flertallet forslaget fuldt støtteværdigt. Forslaget er relevant, aktuelt og påkrævet. Det er uhyre vigtigt, at opgaven får ekstrem høj prioritet, da der er tale om forhold for udsatte børn og unge og de kommunale medarbejdere, som vi alle ved allerede i dag har helt urimelige arbejdsvilkår.

For hver dag der går, hvor vi ikke handler aktivt for at styrke forholdene for vores børn og unge, vil stadig flere af dem risikere at blive skadet for livet. Dette i særdeleshed og helt konkret de udsatte børn og unge. Vi har lige fået dokumentation for, at mange af de kommunale sagsbehandlere står med et uhørt antal meget alvorlige børne- og ungesager. I adskillige tilfælde med flere hundrede sager, og det er ganske simpelt, hverken fagligt eller menneskelig muligt at håndtere disse. Tilsynsrapporter og rapporter om sagsbehandlernes forhold viser, at det er urimelige forhold, der nogle steder arbejdes under på socialområdet, hvor det senest er beskrevet, at nogle sagsbehandlere er ansvarlige for op til 100-300 sager hver. Dette finder vi hverken rimeligt eller hensigtsmæssigt, når Grønland har valgt at leve op til FNs Børnekonvention, som i artikel 3 beskriver, at der bør være et passende og rimeligt

antal sager pr. sagsbehandler. Politisk er det ikke forsvarligt, at vi nedprioriterer dette alvorlige område. Dagligt er forholdene for børn og unge i landet i konflikt med reglerne om hjælp til børn og unge, herunder Børnekonventionen. Man må håbe, at forholdene for udsatte børn og unge samt disses familier snarest får den højeste prioritet hos Naalakkersuisut.

Ovennævnte udvalgsmindretal indstiller på denne baggrund det oprindelige forslag til vedtagelse af Inatsisartut.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Tillie Martinussen,
Formand

Jess Svane

Laura Tàunâjik

Vivian Motzfeldt

Aaja Chemnitz Larsen

Juliane Henningsen

Mimi Karlsen